

Z A P I S N I K
sa 45. sednice Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore,
održane 7. aprila 2015. godine

Šednica je počela u 10 sati.

Šednici je predšedavala Nada Drobnyak, predšednica Odbora.

Šednici su prisustvovali članovi/ice Odbora: mr Branka Tanasijević, Nikola Gegaj, Žana Filipović, Ljerka Dragičević, prof.dr Jelisava Kalezić i dr Ljiljana Đurašković.

Shodno članu 56 Poslovnika Skupštine, odsustvo sa šednice najavile su: Draginja Vuksanović i doc.dr Branka Bošnjak.

Šednici su prisustvovali: Leon Gjokaj, generalni direktor Direktorata za unaprjeđenje i zaštitu prava manjina u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava i Fana Delija, izvršna koordinatorka Centra za romske inicijative, Nikšić.

Za šednicu je, jednoglasno, utvrđen sljedeći

D N E V N I R E D:

1. Izvještaj o sprovođenju Strategije za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2012-2016. za 2014. godinu i Akcioni plan za sprovođenje Strategije za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2012-2016. za 2015. godinu;

2. Tekuća pitanja.

Prije prelaska na rad po utvrđenom dnevnom redu, Odbor je bez primjedbi usvojio zapisnik sa 43.šednice Odbora.

Prva tačka – Izvještaj o sprovođenju Strategije za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2012-2016. za 2014. godinu i Akcioni plan za sprovođenje Strategije za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2012-2016. za 2015. godinu

Leon Gjokaj, generalni direktor Direktorata za unaprjeđenje i zaštitu prava manjina, informisao je članove/ice Odbora da se Strategija za poboljšanje položaja Roma i Egipćana, koja obuhvata period od 2012. do 2016. godine, realizuje kroz jednogodišnje akcione planove kojima se preciziraju prioritetne mjere i aktivnosti koje treba sprovesti u toj godini, nosioci aktivnosti, kao i način praćenja realizacije projekata i obaveza jednogodišnjeg informisanja Vlade Crne Gore. Strateški cilj koji se postavlja ovim dokumentom definisan je kao poboljšanje i unaprjeđenje položaja Roma i Egipćana u crnogorskom društvu što treba da dovede do smanjenja razlika koje sada postoje između njihovog položaja i položaja ostalog dijela stanovništva. Strategija ima deset prioritetnih oblasti u kojima treba djelovati kako bi se postigao što veći stepen integracije romske i egipćanske populacije u crnogorskom društvu. Strategijom je prvi put prepoznata i oblast nasilja nad ženama i nasilje u porodici. U cilju praćenja realizacije aktivnosti, formirana je Komisija za praćenje sprovođenja Strategije.

Tokom diskusije Leon Gjokaj je saopštio da se ulažu značajni naponi na svim nivoima i da pojedini indikatori govore o poboljšanju položaja Roma i Egipćana u odnosu na prethodni period. U radu sa decom romske i egipćanske populacije fokus se stavlja na njihovu integraciju, poboljšanje školskog i socijalnog postignuća. Programi uključivanja dece romske i egipćanske populacije kontinuirano se sprovode na svim nivoima vaspitanja i obrazovanja. U cilju povećanja uključenosti dece romske i egipćanske populacije u predškolske ustanove odvijaju se redovni programi predškolskog vaspitanja, poludnevni boravak. Broj romske i egipćanske djece u osnovnom obrazovanju povećava se iz godine u godinu. Podaci pokazuju da je 2014/2015 povećan broj dece u osnovnim školama (1538), srednjoškolaca (69) i studenata (17). Nastavljena je aktivnost desegregacije (eliminisanje obrazovne segregacije) tako što se deca iz Kampa Konik uključuju u gradske osnovne škole. Nastavljen je program stipendiranja i pomoći obrazovanju za sve srednjoškolce i studente. Ovaj program realizuje Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u saradnji sa Romskim obrazovnim fondom (REF) i Zavodom za školstvo.

Nedostatak obrazovanja i obrazovnih mogućnosti predstavlja jednu od najvećih preperaka prilikom zapošljavanja romske i egipćanske populacije. Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, na dan 31.XII 2014. godine, nalazilo se 1326 lica koja su se deklarirala kao pripadnici populacije Roma i Egipćana, od kojih žena 567 (42,76%). Najveće učešće imaju lica bez zanimanja i stručne spreme, sa 94,75% (učešće žena 42,66%).

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je tokom 2014. godine organizovalo niz aktivnosti, naročito u odnosu na pitanje suzbijanja ranih i prisilnih brakova među ovom populacijom. Potpisan je Memorandum o saradnji sa Centrom za romske inicijative. Saradnja će se odvijati u sljedećim oblastima: nasilje u porodici, maloljetni i privremeni brakovi i politička participacija žena Romkinja i Egipćanki. Ministarstvo se priključilo kampanji ženskih romskih organizacija protiv ranih i prisilnih brakova, prezentovani su rezultati publikacije „Ugovoreni brak jači od zakona“, organizovani seminari za romske aktivistkinje na kojima se govorilo o pojmovima rodne ravnopravnosti, međunarodnom i domaćem pravnom okviru, te zakonodavstvu iz oblasti nasilja nad ženama i nasilja u porodici. Cilj je bio jačanje kapaciteta Romkinja za bavljenje problemom rodne ravnopravnosti i nasilja nad ženama.

Između ostalog, Leon Gjokaj je saopštio da poboljšanje položaja romske i egipćanske populacije i njeno uključanje u društvene tokove nije moguće ostvariti bez adekvatnog učešća Roma/kinja i Egipćana/ki u javnom i političkom životu, odnosno bez političke prezentacije romske zajednice kao specifičnog kulturnog i političkog entiteta i kolektiviteta. To je važan i neophodan segment ukupne kulturne i socijalne emancipacije romske i egipćanske zajednice, ali i vrlo bitan činilac borbe protiv diskriminacije, za ravnopravan tretman Roma i Egipćana kao građana i kao kolektiviteta. Naglasio je da je u ovom pogledu postignut određeni pomak koji se ogleda u formiranju i djelovanju nevladinih organizacija, koje se sve više uključuju u rješavanje prethodno pomenutih egzistencijalnih pitanja ove grupacije.

U 2014. godini u sedam crnogorskih opština usvojeni su Lokalni akcioni planovi (LAP) za Rome i Egipćane i to u: Nikšiću, Herceg Novom, Beranama, Bijelom Polju, Ulcinju, Tivtu i Kotoru. U kreiranju ovih lokalnih politika za LAP uzeli su učešće i predstavnici romske i egipćanske populacije sa navedenih teritorija.

U raspravi su kroz pitanja i komentare učestvovali/e: Nada Drobñjak, dr Ljiljana Đurašković, Ljerka Dragičević, izvršna koordinatorica Centra za romske inicijative iz Nikšića Fana Delija i generalni direktor Direktorata za unaprjeđenje i zaštitu prava manjina Leon Gjokaj.

Nakon rasprave, predsjednica Odbora je konstatovala da je Odbor razmotrio Izvještaj o sprovođenju Strategije za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2012-2016 za 2014.godinu i Akcioni plan za njeno sprovođenje za 2015. godinu i da je tokom rasprave izrazio uvjerenje da će sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava saradivati u realizaciji pojedinih aktivnosti utvrđenih Akcionim planom za 2015. godinu

Druga tačka – Tekuća pitanja

U okviru ove tačke dnevnog reda predsjednica je informisala Odbor da je održala sastanak sa šeficom Odjeljenja za demokratizaciju Misije OEBS-a u Crnoj Gori, Liom Magnaguagno, na kojem je razgovarano o realizaciji planiranih aktivnosti koje će Odbor realizovati tokom 2015. godine.

Takođe, informisala je Odbor da je Izvještaj o učešću članica Odbora - Žane Filipović, prof.dr Jelisave Kalezić i doc.dr Branke Bošnjak u radu Konferencije parlamentarki Jugoistočne Evrope, održanom u Beogradu 2. i 3. marta t.g., u skladu sa članom 210 Poslovnika Skupštine, dostavljen Odboru za međunarodne odnose i iseljenike. Izvještaj je sačinila šefica Delegacije Žana Filipović.

Predsjednica je najavila održavanje Cetinjskog parlamentarnog foruma 27-29. aprila, na temu „Ljudska prava i rodna ravnopravnost u sektoru bezbjednosti i odbrane“

Šednica je završena u 11 sati .

SEKRETARKA ODBORA
Snežana Grupković,s.r.

PREDŠEDNICA ODBORA
Nada Drobñjak,s.r.

